

Единъ брой 2 гроша.

ТУРЦИЯ

Единъ брой 2 гроша.

ВѢСТНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА, НАУКА, КНИЖЕВНОСТЬ, ЗЕМЛЕДѢЛІЕ И ТЪРГОВІЯ.

ТУРЦИЯ излъзува сѣка сѣбота на голѣмъ листъ, и сѣки вторникъ на малѣкъ. Годишната цѣна за въ Имперіята, по царската поща, е 4 бѣли меджидіета; вънъ отъ Имперіята, 5. Спомоществованія трѣбува да сѣ годишни и прѣдплатени. Писмата за редакціята са надписувать до Н. Генювича и Т. Икономова, редактори на вѣстника. Външнати настоятели отговарять за вѣстника. Подписката на спомоществованія става въ Ц/градъ-Бейоглу, Асмадж-Меджидъ № 23.

ИМАМЕ ЛИ НАРОДНЫ ХОРА?

Страшно ще са покаже това питаніе днѣсь, когато сѣкий говори за родолюбіе и сѣкий придава на стремленіята си народенъ характеръ. Днѣсь вѣстникарина ще ви каже че служи на народа; учителя ще каже сѣщото, гражданина тѣй и сички наредъ ще увѣряватъ, че сѣ народны. Безъ да гледаме обаче на тѣзи многочисленны завѣренія, ный поставяме нашето питаніе, както си е, и пристѣпаме да му отговоримъ.

Ный нѣмаме народны хора, или тѣй сѣ твърдѣ рѣдкы, което може да са докаже твърдѣ лесно, когато са по-прѣгледаме.

Първото качество на народный человекъ е прѣданность т.ж. Той забравя своѣтъ ползъ зарадъ общото добро, когато му са прѣдстави случай да избира едното или другото. Прѣдъ доброто на милионы души и на цѣлы общества той не са двоуми да жертвова отъ спокойствіето си, отъ удобствата си и отъ богатството си, и това той прави съ толкова по-голѣмо благодареніе, колкото повече е увѣренъ, че отъ това излиза добро за толкози единородцы-братія.

Второто качество на народный человекъ е бескористіето. Той не търси заплаты и почести за онѣзи услуги, които е сторилъ на народа си. Неговата плата е вътрѣшното доволство, което дохожда отъ изпълненіе на дълга. Подиръ външны заплаты той не бѣга, нито за похвала жадува. Той не си позволява и да пѣха заслугѣтъ си въ очитѣ на хората, за да извика тѣхното чюданіе или да покаже, че не го уцѣнили, че не го познали.

Третето свойство на народный человекъ е това, че той не търси да си врыща на противницѣтъ въ общитѣ работы и да поврежда тѣзи работы само защото сѣ излѣзли отъ противникъ, или защото сѣ въ ржцѣтъ на противници. Той прѣзира и най тежкитѣ оскърбленія зарадъ нѣкожъ обща работъ, която той счита добра, и не само не оставя тажъ работъ, нѣ сичкитѣ си силы употребява за успѣха и.

Тѣзи и независимостъта въ сѣжденія за различнѣтъ въпросы сѣ по-главнѣтъ свойства на народный человекъ. Ный молимъ сега нашитѣ читатели да примѣрѣтъ съ този аршинъ онѣзи наши съотечественници, които са прогласяватъ за патриоты, и да сѣдѣтъ колко отъ тѣхъ ще излѣзатъ народны хора. Ный искаме да направимъ сами това измѣрваніе и да поченемъ отъ духовенството, да прѣгазимъ прѣзъ съловіята на чорбаджіи, на граждане, на еснафы, на даскалы, на вѣстникари, и да свършемъ на селянетѣ; нѣ нѣмаме за това мѣсто въ листа си. Ный располагаме съ нѣколко стълбца, въ които трѣба да влѣзатъ и много други нѣща. Ако напълнимъ вѣстника съ едно нѣщо, това щѣше да го

направи твърдѣ скученъ. За това ный оставаме на читателитѣ да извършѣтъ измираніето, а ный прѣминаваме на причинитѣ, защо нѣмаме народны хора.

Първата вина е въ прѣминѣлото ни и въ чертитѣ на характера, които ни е дало това прѣминѣло. До сега, та и сега, ный сме живѣли при таквызи обстоятелства, щото развитіето на добры характеры не е было възможно. Ный сме изгубили увѣреніето въ себе си и въ своето си; съ увѣреніето сме изгубили и любовта къмъ сичко, що е народно, а съ любовта исчезнѣло и желаніето да поддържимъ народнитѣ си дѣла съ сичкитѣ си силы и средства. Нека говорѣтъ нашитѣ дружелюбия, нашитѣ училища, нашитѣ общины и даже нашата недоискарана екзархія не е ли така и не страдатъ ли сичкитѣ отъ недостатѣкъ въ вѣрны дѣйцы.

Втората вина е въ невѣжеството ни. Ученіето е добръ пѣтъ къмъ патриотизма, защото показва на человекъ, какво му е назначеніето, каквы му сѣ правата и длѣжноститѣ, и защото очистиоува убѣжденіята отъ сичко, що е ражда, що е заблужденіе, що е привноска отъ невѣжественнитѣ и мрачнытъ вѣремена. За злѣ честь ный нѣмаме ученіе и не само народа ни не може да са похвали съ познанія каквы годѣ, нѣ и онѣзи малцината, които са прѣкарватъ на тефтерѣ на ученытъ, не могатъ да са похвалятъ съ правосмыслие въ много нѣща. По различни причины, като бѣгатъ да са учѣтъ, тѣй са учѣтъ не за това да станѣтъ по-добры, като разберѣтъ лошото въ себе си и го отхвърлятъ, за да го замѣнятъ съ по-добро, нѣ учѣтъ са само за да иматъ повече средства да си устроятъ спокойно и доволно положеніе, охолень животъ. Ето защо има между ученытъ ни доста начетены хора, нѣ нѣма много народны характеры. Ученіето сѣкога ни дава правила за поведеніе, нѣ употребленіето имъ като зависи отъ насъ, ный не мыслимъ за него, защото не сме са учили съ тажъ цѣль.

Какво слѣдва отъ казаното? Слѣдва отъ него, че ный нѣмаме народны хора, защото нѣмаме и условіята, които сѣ нужны за развитіето на таквызи характеры. Едно отъ тѣзи условія като е ученіето, ный трѣба да са учимъ, много да са учимъ, и така да са учимъ, щото не само да узнаеме това и онова, за да блѣщимъ въ разговоритѣ и въ писмата си съ сѣбаквы вѣтхы и новы свѣдѣнія, нѣ да са учимъ за да са прѣродимъ въ хора новы, хора полезны. Ученіето трѣба да бѣде за насъ не само средство за животъ, нѣ и средство за съставленіе и придобиваніе на добры, правы и патриотически убѣжденія. Ученіето трѣба да умее отъ насъ онѣзи пятна, които е налепило вѣмето на характера ни; то ще ни направи достойны за името ни и за

добръ животъ безъ вредъ на другитѣ и на цѣлый народъ. Додѣто нѣмаме ученіе не ще имаме народны хора, а безъ народны хора сѣка народна работъ ще отива отъ злѣ на по-злѣ. До тогава ни Екзархія, ни дружелюбия, ни вапоры, ни фабрики ще можемъ да устроимъ, както трѣба, и да ги закрѣпимъ.

ТЪРГОВСКО ДРУЖЕСТВО ВЪ Т. ПАЗАРДЖИКЪ.

Тѣзи дни ни са случи да видимъ устава на едно дружество, което са съставлява въ Т. Пазарджикъ и което носи името «Начатѣкъ». Това явленіе, това ново дружество бѣше за насъ едно утѣшеніе, защото въ него виждаме начатѣкъ за осъществленіето на нашитѣ думы, що трѣба да прави нашій народъ. Като отдѣлнитѣ ни силы сѣ слабы, дружелюбията ставатъ за насъ една нужда, една необходимость. Само чрѣзъ тѣхъ ще можемъ ный да стѣпимъ здраво на мѣстата си и да станемъ ступаны на мѣстнитѣ богатства. Сдружаніето на много силы и на много капиталы ще ни даде възможность да са заловимъ за по голѣмы работы и да достигнемъ по-скоро разработваніето на мѣстнитѣ богатства. Само чрѣзъ него ще можемъ да потърсимъ онѣзи ползы, които сѣ по-дълговѣчны и които оздравяватъ бѣдѣщето ни; само чрѣзъ него ще можемъ да приложимъ труда и капитала си на таквызи работы които ще дадѣтъ тѣзи ползы. При днѣшно то ни състояніе у частный человекъ нѣма ни силы ни търпеніе да потърси тѣзи ползы и да ги чака. Той са удря на таквызи работы, които ще му донесѣтъ ползъ днѣсь, каквато и да е тажъ ползъ. Той прави това, защото мысли само за днѣшното прѣхранваніе на дѣцата си и, ако може, да имъ остави нѣщо готовичко подиръ смъртътъ си. Да захваща работы отъ които ще чака ползы подиръ цѣлы години и които днѣсь искатъ само трудъ и старанія, само приготвленія и усъвършенствованія, каквото са случавъ съ произвожданіето на мѣстны стоки, това не е ни по силытъ на частенъ человекъ у насъ, ни въ намѣреніята му. Той иска днесъ да пичели, и средствата му често му заповѣдуватъ да държи това правило. И да иска, той не може да са гриже за бѣдѣщето, за отдалеченото бѣдѣще, защото съ това ще си повреди настоящето. Разбира са, че ный тука говоримъ за хора, които иматъ твърдѣ умѣренно състояніе. За хора съ по-добро състояніе, толкози късогледо поведеніе е голѣма вина. Да са занимаватъ само съ работы, които ще имъ дадѣтъ леснѣхъ да спичелѣтъ нѣщо са и да оставятъ на дѣцата си готовы пары, това не е благоразумно. По-добро и по-разумно е да имъ приготвятъ таквызи работы, които ще имъ помогнатъ

да запазятъ бащиното състояние цѣло и да го увеличатъ. Намѣсто да търгува дѣсь съ чужденскы сапунъ и да пичели 5-10 пары на окътъ, по добръ е да направи фабрикъ за сапунъ. Отпърво тя не ще даде ползы, нъ съ постоянство и съ усъвършенствованія сичкытъ прѣпятствія ще са навѣятъ и отъ прѣдпріятіето ще излѣзатъ ползы много по-голѣмы и по-трайны отъ колкото отъ прѣпродажбѣтъ на чуждый сапунъ. Това е по-голѣмо наслѣдіе за дѣцата; за зла честь обаче на него не обръщатъ вниманіе нашитѣ по богаты хора. Съ тѣзи работи трѣба да са заловятъ дружествата. У тѣхъ има врѣме да чакатъ отдалеченитѣ резултаты на прѣдпріятіята си. Като състоятъ отъ много хора, които сѣ втели въ дружественѣтъ касѣ по толкози, колкото сѣ можали да отдѣлятъ отъ другѣтъ си работѣ, безъ да ѣ развалятъ, дружествата не можатъ да припиратъ и да бързатъ въ дѣлата си, не можатъ да искатъ бързы слѣдствія. Като има здравина въ основѣтъ на прѣдпріятіето и редовностъ въ водянїето му, съдружницитѣ можатъ да сдържатъ желаніята си за ползы и за незабавны дѣлѣжи на тѣзи ползы. Доста е увѣренїето, че работата е полезна за мѣстото и за дружеството; ползытъ са чакватъ и по-много години.

Добри сѣ таквызи дружества на акціи, нъ еще по-успѣшна може да бѣде работата, ако са образуватъ дружества само отъ нѣколко души. Като положятъ повече капиталъ, тѣй и ще работятъ съ повече присърдце, и работитѣ имъ ще бѣжатъ по-плодотворны. Ако са съберятъ напримѣръ 10 души си отдѣлятъ отъ капиталытъ си по 20,000 гр., за да съставятъ дружество съ цѣль за разработване на нѣкоя часть отъ мѣстнѣтъ промышленность, и ако избиратъ за управители на работѣтъ най-достойнитѣ изпомежду си, тогава, нѣй сме увѣрени, тѣхната дѣятелностъ ще бѣде много по-полезна отъ дружествата съ акціи, които са принудены сѣкога да употребяватъ въ работитѣ си чужды хора и да правятъ по-голѣмы разноска. Дружествата на акціи сѣ добры за голѣмы работи, а нѣй еще не можемъ да мыслимъ за тѣхъ.

Съ останалото отъ капиталытъ си съдружницитѣ пакъ ще си вършатъ частнитѣ работи за посрѣщаніе на дневнитѣ си нужды. Капиталытъ въ дружеството ще работятъ за бѣдѣщето.

Казахме и сега повтаряме, врѣме е да си отворимъ очитѣ и да са погрыжемъ за себе си и за дѣцата си. Сичкытъ богатства са измѣнливи и ще са измѣнятъ изъ ръцѣтъ ни сѣвсѣмъ, ако не са помѣнимъ да задържимъ останалото и да си създадемъ новы. Тѣй както отиваме, скоро ще останемъ безъ поминѣкъ. Трѣба да оставимъ до сегашното си поведеніе, ако не искаме утрѣ да са срѣщнемъ съ единъ грознѣ и неуборимъ сиромашїѣ. Злото е вече между насъ, нъ то лесно може дѣсь да са навѣе. Стига искаме и стига да работимъ тамъ, дѣто можемъ да го поборимъ. Нѣй теглимъ сиромашїѣтъ, защото сме принудены сичко да купуваме отъ нѣй, безъ да имаме да дадемъ срѣщу него наши произведенія. Като е тѣй, тука трѣба и да са работи, тука трѣба да гледатъ и дружествата. Пазарджикското дружество полага своитѣ цѣли въ търговїѣ и заеми. И това е добро като улесненіе на производителитѣ; нъ за тѣхъ работѣ имаме сичкытъ многочисленны тър-

говцы и фансїи. По добро и по нужно е дружествата да полагатъ за свои цѣль разработванїето на нѣкоя мѣстнѣ стокѣ и да са посвящаватъ на съживенїето на мѣстнѣтъ промышленность. Това бы было и по патріотическо и по-съобразно съ добрытъ намѣренія на дружествата. Ако сме бѣдни и отъ години на години ставаме потече таквызи, ако утрѣшний день съ неговытъ новы нужды става за насъ по-тежкѣ, това е отъ неумѣнїето ни да си приготвимъ по-дълговѣчнѣ дѣятелностъ и по-постоянны ползы. Ако ще бы и съ загубы въ първитѣ години, нѣй трѣба да съставяме дружества съ производителны цѣли и да имъ давамъ сичкытъ нужны поддържки,

И додѣто по-богатицкытъ хора съставляватъ таквызи дружества, търговцитѣ и еснафытъ иматъ длѣжностъ да съставятъ свои търговскы дружества съ цѣль да поддържатъ и распространяватъ произведенїята на производителнитѣ дружества. Въ сѣкый градъ има възможностъ да станѣтъ таквызи дружества. Съ помощѣтъ на читалищата и съ родолюбїето на гражданѣтъ, тѣзи дружества ще можатъ да успѣятъ, защото ще иматъ за цѣль ползата на отечеството си и на потомството. Добрата воля и съгласїето направятъ много, твърдѣ много; тѣй ще направятъ и за нашѣтъ промышленность онова, което съвѣтѣва благо разумїето и самосъхраненїето. Маджарската промышленность са е развила тогази, когато у маджаритѣ са яви рѣшенїе да са служатъ съ произведенїята на своето отечество. Не ще ли настане и за нашѣтъ поминѣкъ нова ера, ако направимъ като тѣхъ?

ИКОНОМИЧЕСКЫ ВЪПРОСЪ.

Подырь написванїето на онѣзи думы, които нѣй казахме въ прѣминѣлыи брой на Турциѣ върху кара-гюмрюцитѣ, вѣстникъ Тюрки обнародва единъ членъ върху сѣщый прѣдмѣтъ и съ голѣмѣ очевидностъ доказа вредовѣтъ отъ тѣзи гюмрюцы. Нѣй ще приведемъ тука главното отъ този членъ.

«За да са познае голѣмый вредъ отъ тѣзи гюмрюцы, казва Тюрки, нека са обърнемъ къмъ свидѣтелството на фактове общезвѣстны. Да земемъ напр. брашнаровѣ въ Цариградъ и по областитѣ и да видимъ, додѣ е докаранъ тоя клонъ отъ промышленностьѣ.

Цариградското населенїе възлазя до единъ милионъ души, за които трѣбать 280,000 оки брашно ежедневно. Цариградскытъ воденицы едвѣмъ искарватъ 160,000 оки. Останалытъ 120,000 оки трѣба да дохождатъ отъ нѣй. Ще каже Цариградъ, столицата на Турциѣ, не може да нахрани сама себе си, при днѣшното си състояние. Много пѣти тоя градъ тегли за водѣ; той може да умре и отъ гладъ, ако не му внесѣтъ брашно отъ нѣй. Нѣй не казваме нищо за другытъ лоши послѣдствїя, като напр. за изчезванїето на толкова пары отъ царството и изгубванїето на толкози трудъ, отъ който можахъ да са ползуютъ мѣстнитѣ жители.

По областитѣ става сѣщото. По много мѣста нуждата за брашно са посрѣща отъ нѣй. Това ще ли каже, че у насъ нѣма енергїя, нѣма прѣдначинанїе и хора да са заловятъ за тѣхъ промышленность? И най-простый чловѣкъ може да каже, че винаги не е ни у хората, ни у капиталытъ и че тоя въпросъ бы са рѣшилъ отдавна,

ако бѣше зависилъ само отъ тѣхъ. Прѣпятствїята дохождаѣ отъ тоя истия, който трѣбаше да покровителствова прѣдпрїятїята. Управленїето само турга дървета въ колелата на воденицитѣ и ги кара или да спиратъ съвсѣмъ, или да са въртятъ полѣка. Ето какъ става това.

Сичкытъ жита, които излазятъ отъ областитѣ на имперїѣтъ и влизатъ въ Цариградъ, плащатъ гюмрюкъ 8 0/0. Който изработи тѣзи жита на брашно, той трѣба пакъ да плаща 8 0/0 отъ сичкѣтъ стойностъ на брашната, ако рѣче да ги извади отъ столицѣтъ навънъ. Сѣщото става и по другытъ области. Подырь гюмрюка на житото, търговеца трѣба да плаща и гюмрюкъ на брашната, когато ще ги проводи въ другъ областъ. И въ Цариградъ и по нѣй, брашната плащатъ два гюмрюка, сир. 16 0/0.

Житата и брашната отъ другытъ държавы са намиратъ въ по-благопрїятны условїя. На влизанїето си тѣй плащатъ само единъ гюмрюкъ 8 0/0. Подырь това тѣй можатъ да обыкаѣтъ сичкѣтъ държавѣ, безъ да платѣтъ нѣщо повече. Подырь това можатъ ли мѣстнитѣ брашна да са борятъ съ иностраннитѣ? Може ли брашнаровѣ въ турско да напѣднѣ? Работитѣ ни говорѣтъ, че то испадва отъ день на день. Самото правителство прибѣгва до външнитѣ брашнари, когато иска да струпа на нѣкое мѣсто много брашна, защото тѣй ще изпълнѣтъ условїята и за по-малко врѣме и съ по-долнѣ цѣнѣ. Галацъ и Браила изваждатъ данѣка, който плащатъ Подунавскытъ Княжества на Портѣтъ, само отъ ползытъ на брашната, които проваждатъ въ турско.»

Ето каквы вредове прави карагюмрюка само ни единъ клонъ отъ промышленностьѣ. Ами повредитѣ за другытъ мѣстны произведенїя и за мѣстнѣтъ промышленность изцѣло да ли не сѣ много пѣти по голѣмы? Нѣй имаме лозя и правимъ винарство безъ да видимъ за парѣ ползѣ отъ лозята си, защото не можемъ да извадимъ вина отъ Русчукъ и Свищовъ и да ги снемемъ въ Тулѣ и Сулина, безъ да платимъ гюмрюкъ и да придадемъ на виното си единъ пѣнѣ, която то не струва белки.

Нѣй имаме абытъ и шаяцитѣ, които са работятъ съ такъвъ грудъ и които ставатъ на мѣстото скѣпы. Искаме да ги занесемъ на скелитѣ и да похарчимъ нѣщо отъ тѣхъ — трѣба да платимъ гюмрюцы. Плащаме ги нѣй, защо нѣма, щода правимъ, нъ промышленностьта пада и цѣль абаджїѣскы еспафъ и цѣлы населенїя на много села и градища работѣтъ деня и ноща, безъ да са видѣтъ нѣкога прокопсали. Нашето сиренїе, нашето масло, нашата пастарма и сичкытъ другы стоки сѣ изложены на сѣщытъ гюмрюшкы взисканїя и на сѣщытъ опасности да паднѣтъ съвсѣмъ. И тѣй като отива работата, паданїето имъ не ще са забави: тѣй ще паднѣтъ отъ своето неусъвършенство и отъ външнитѣ прѣпятствїя. Тогава гюмрюшкото управление ще бѣде доволно, защото ще има по-голѣмы доходи.

ВОДАЧѢТЪ

по пѣтя на живота.

Огкакъ са е появила тая книга на свѣтъ азъ сѣкога сѣмъ запичалъ въ вѣстницитѣ, да ли ще срѣщамъ нейното оцѣненїе, или нейното прїеманїе въ программѣтъ на нѣкое училище; нъ до сега

не съм сръщиялъ подобно нѣщо. Между това книгата заслужва вниманіето на учителитѣ ни по своето нравствено съдържаніе, и нашето мълчаніе не показва освѣнъ незачитаніе и неблагодарностъ къмъ издателя ѝ, който се е трудилъ нодѣръ нежъ и който освѣнъ това подарява на различни училища до 1060 книги. Не стига това прѣнебреженіе къмъ книгитѣ отъ употребители и купувачи новы, много училищны Настоятелства не потърсватъ и отъ нѣколко книги, които подарява самъ издателя. О, това е убійствено за издателскитѣ ревностъ!

Ако настоятелствата не обръщатъ на такъвъ нѣща вниманіе, нѣй учителитѣ не сме ли длъжны да имъ наумѣваме, коя книга е по-добра за употребленіе въ училищата? Не е ли нашъ дългъ да прѣпоръчваме на читалищата полезнитѣ книги и чрезъ читалищата да ги разпространяваме въ народа? Каква книга може да бѣде по-полезна за прочитаніе на народа отъ тажъ? Вѣстницитѣ такожде сжъ подчинени на тажъ длъжностъ, нѣ направихъ ли си дълга нѣкога? Показахъ ли, що чини тажъ или друга книга и какъ трѣба да са приеме отъ народа ни?

По съдържаніето си Водача надминава сичкитѣ до сега издадени по тажъ часть книги, защото сѣка глава, сѣкий стихъ е излъетъ съ поученіе и съ нравствени ползъ. Книгата ни учи да живѣеме съ чистъ свѣтъ и да търсимъ честити въ самъ се и въ поведеніето си. По нейнитѣ наставленія гледатъ живѣе человекъ, той ще може да намира радостъ въ скърбѣтъ и нещастіята си, и една разумна умѣренность въ радоститѣ и сполукитѣ си.

Сърце ти са къса, когато гледашъ нашитѣ Българе да си даватъ паритѣ за сѣхурѣ и други целѣны книги, които развършаватъ ума и тѣло, а тажъ полезна книга никой не ще да купи. Нѣй занесѣхме на Джумахъ панаиръ 50 книги отъ Водача, 50 ги и върнахме!

Наистинжъ, книгата има своитѣ недостатѣци, каквото напр. тъмнота въ изложеніето; нѣ тѣзи недостатѣци са изкупуватъ съ избытокъ отъ достоинства. Учителитѣ могатъ ѣжъ обяснява на народа — и ще иматъ съ това готови и по-полезни сказки.

Издателя не трѣба да тажи за неучѣненіето на книгитѣ си отъ хората: нейната цѣна е въ нежъ и, ако не дѣвъс, утрѣ ще са яви на сичкитѣ, що струва и що не. Ще миѣ върнѣто на Чудесата, на Житіетата, на Митарствата и на Камѣкъ падна отъ небото и ще доде върнѣто на добритѣ и полезнитѣ книги.

И. Р. Блъсковъ.

ИЗВОДИ ОТЪ ДОПИСКИТѢ НА «ТУРЦИЯ».

ГОРНА-ОРЪХОВИЦА, 4 Октомврий. Нѣй имаме отъ този градъ една дълга дописка, която ни расправя за раздѣленіето на града на двѣ партіи и за противодѣйствіята на тѣзи партіи една спроти другъ. Дописника ни обяснява това раздѣленіе съ интригитѣ на нѣков дюшкюнъ чорбаджіи и оплаква лошото положеніе на града въобще и на училищата въ частности. Той говори, че досегашното по-горне училище страдало отъ интригитѣ на новий учитель на новѣжъ партіжъ, и че училището на сепаратиститѣ, което тѣ искатъ да издигнатъ и да противопоставятъ на досегашното горне училище, страдало отъ неспособностѣ на учителя си, който не знаелъ ни граматикъ, ни аритметикъ, а пѣкъ са наемалъ да ги прѣдава. На мѣсто да са мѣжи за съединеніе, новий учитель проповѣдвалъ раздѣленіе — раздѣленіе на общинѣжъ, раздѣленіе на читалището, раздѣленіе на училищата. До нѣждѣ пияний и развратный мюлюринъ помагалъ на това раздѣленіе и така града бѣлъ достигналъ до плачевно състояніе.

Дописника расправя еще много работы, които нѣй не искаме ни да расправяме, ни да печатаме. Като оставяме на странѣ тѣзи нищо не знаещи дреболии, нѣй прѣминаваме на нашитѣ бѣлъки върху главнитѣ съобщенія на допискитѣ. Намъ е не само жально, нѣ и досално ни е за раздѣленіето на Орѣховицъ, защото разбираме, че и причината и храната на това дѣленіе сжъ учителитѣ. Апостоли на съгласіето по назначеніе, тѣй ставатъ демови на раздоритѣ съ дѣлата си. Подкладѣжъ, раздухъ пламъка на омразѣжъ и сега не прѣставатъ да хвърлятъ дърва на огъня, като подучватъ привърженцитѣ си това и онова. Добъръ учитель не приема никога да стане причина

да са раздѣли града за него. И добъръ да е, като види, додѣ достигатъ работитѣ и какъ неговото постоянство са зема за упорство, той трѣба да остави службѣжъ въ това мѣсто, защото отъ нежъ нѣма вече ханѣжъ. Когато половината града не ще твоитѣ услуги, ты напразно ще работишъ. Съ твоитѣ дѣла ты не ще направишъ освѣнъ да раздѣлишъ съвѣсъмъ града и да го карашъ да дѣли общинѣжъ, да дѣли читалища, да дѣли училища и да ходи по конаци, за да търси тамъ помощи и покровителство сѣкий за своитѣ стремленія. Не та ли щѣтъ нѣколко души, които крѣпятъ една цѣлжъ партіжъ въ града, въ селото, остави службѣжъ, защото ползата ти за напредъ ако е, 1, вреда за града ще бѣде 2 и 3. Това забѣлжаваме нѣй по пріятелскы начинъ на вѣтхый учитель въ Орѣховицъ. Пакъ по пріятелскы ще кажемъ и на новий, че добрый учитель не приема да иде въ единъ градъ, дѣто въпроса за дѣленіе на училищата е поставенъ, и да подклажда този въпросъ, за да го докара до едно рѣшеніе, каквото нему са ще. Безъ да земаме думитѣ на дописника си въ вниманіе, нѣй твърдѣ основателно можемъ да заключаваме за раздѣлителный духъ на новий учитель само отъ приеменіето му да учителствова на такъво мѣсто и въ такъво врѣме, дѣто сичко е приготвено за дѣленіе и дѣто партіята на старий учитель е рѣшена да го поддръжи съ сичкитѣ си силъ. Добрый учитель бы отблъснулъ този чась прѣложеніята да учителствова и бы посвѣтвалъ гражданѣтъ да са съгласятъ помежду си, та че тогава да търсятъ учители. Това бы накарало хората да си помислятъ и най послѣ да дойдѣтъ до споразуменіе.

Като сжъ дошли работитѣ до тамъ, додѣто са намиратъ Орѣховчане днесъ, нѣй съвѣтваме и двамата учителя да оставятъ града, да го оставятъ незабавно, ако желятъ доброто на жителитѣ. Не трѣба да слушатъ ни чорбаджіи, ни тестове, ни партизаны; прѣтъ очитѣ имъ трѣба да стои само общата полза, която дохожда отъ съгласіе и съединеніе, а не отъ кавгы и раздѣленіе. Ако сжъ достойны учители, тѣй не ще останѣтъ ни безъ работѣ, ни безъ мѣсто.

А на Орѣховчане ще кажемъ, че е срамотно и грѣхотно да са каратъ за даскалы и чорбаджіи. Като извадятъ сегашнитѣ, тѣй могатъ си избрати други съ общо удобреніе и така да си останѣтъ и самы съединени, като съвѣды, и общитѣ имъ работы да бѣждѣтъ въ много по добъръ редъ. На мѣсто да търсятъ силъ въ мюлюрина, нека ѣжъ търсятъ въ съгласіето.

ФРЕНСКИТѢ ФИНАНСИ.

Дългове:

Консолиде	франга	7,660,000,000
Заемы въ 1870	»	1,090,000,000
Заемы въ 1871	»	2,000,000,000
На Пруссія ще са плащатъ	»	3,000,000,000
Дългъ на банкѣжъ	»	1,550,000,000
Възнагражденіе на компаніитѣ за желѣзнитѣ пѣтища	»	325,000,000
Други дългове	»	700,000,000
Сичко дългъ	»	16,325,000,000

Лихвы на горнитѣ дългове.

Консолиде поглѣща	фр.	363,631,000
Заемъ 1870	»	55,510,000
Заемъ 1871	»	138,822,000
Плаща са на Пруссія	»	150,000,000
На Банѣжъ	»	77,500,000
На желѣзницитѣ	»	16,200,000
Другитѣ дългове	»	3,500,000
Сичко лихва	»	806,164,000

Съ годишнитѣ разносѣжъ на държавѣжъ ежегоднитѣ расходи ставатъ фр. 2,360,000,000

Срѣщу тѣзи лихвы и расходи Франция располага дѣвъсъ слѣдующитѣ доходи:

Данѣцы	фр.	1,800,000,000
Увеличеніе на данѣцитѣ	»	98,000,000

На неправы данѣцы	»	131,000,000
Покачваніе пощенска тарифа	»	20,000,000
Подскѣпваніе на право за мореплаваніе, за продаваніе на кафе, захаръ и пр.	»	112,000,000
Подскѣпваніе на барутѣ	»	3,000,000
Подскѣпваніе на прѣвозаніе по желѣзницитѣ	»	28,000,000
Подскѣпваніе на другы привилегіи	»	5,000,000
Данѣкъ на паетоны, коне и пр.	»	4,000,000

Сичко	фр.	2,201,000,000
Отъ новий данѣкъ на доходитѣ ще дождѣтъ до	»	200,000,000

Сичкитѣ доходи 2,401,000,000

Отъ тажъ смѣтка изляза, че доходитѣ ще надминѣтъ расходитѣ съ едно количество отъ 50 милиона франгы. Тоя избытокъ ще са употребява за погашеніе на дълговетѣ, тѣй щото французскый дългъ ще са намалява ежегодно съ по 50 милиона и повече. Въ тажъвъ случай на Франціѣ сжъ потрѣбны повече отъ 200 мирны години да си исплати борча. 200 години! това е много, нѣ то ще бѣде еще по-много, ако са свалѣтъ данѣцитѣ на французитѣ, което и трѣба да стане, защото единъ народъ не може да носи такъвы тежки даждѣи цѣли стотины години. Тогава ще сжъ потрѣбны не двѣста, а 500 години за очистаніе на тоя дългъ.

Смѣткитѣ показватъ, че послѣдната война е сѣднѣла на Франціѣ за 10 милиарда франка, освѣнъ загубитѣ отъ разрушеніе, опустошеніе и разграбваніе. Хубавъ урокъ за онѣзи, които не си гледатъ вътрѣшнитѣ работы, нѣ помисляватъ за войски и за боеве!

ПОЛИТИЧЕСКО ПРИГЛѢДВАНІЕ.

ФРАНЦИЯ. Французскитѣ вѣстници сжъ пълны съ различни подробности за пруското варварство и за прускитѣ злодѣйства. Тѣй приказватъ за многочисленны кражбы и обирѣ, сторены отъ прускитѣ войскари. Освѣнъ грабежитѣ отъ тукъ отъ тамъ и отъ частнитѣ вѣщи, прусцитѣ были обирали и онѣзи вѣщи и зданія, които были общы и въ които живѣяли. Картины, часовници, дрѣхы и покрѣщенины — сичко прѣминавало у прускитѣ сълматы и отъ тѣхъ у маркитантитѣ — Евреи, които разбогатѣли твърдѣ много. За испразненитѣ отъ прускитѣ казармы и други вѣщи казуватъ, че были до толѣкѣ съсипаны и умръсены, щото трѣба да са чистѣтъ и поправятъ много врѣме, прѣди да станатъ сгодны за живѣніе. — Оплакваніята на французитѣ сжъ истинскы и нѣй ги върваме всецѣло. Нѣ пыта са, какво бы направили французитѣ въ непріятелскѣжъ завоеванѣжъ земѣжъ? Не бы ли грабили? Не бы ли мръсили? Нѣй имаме честь да ги видимъ во врѣмето на вѣсточѣжъ войнѣжъ. При се това, че бѣхъ дошли като пріятели, тѣй направихъ доста работы, които могатъ са тури наспоредъ съ прускитѣ. Какво правяше самъ Наполеонъ I — не събличаше ли чуждитѣ столицы отъ тѣхнитѣ художественны украшения, за да украшава Парижъ? Когато царя граби, съдѣтитѣ дваждѣ ще грабѣтъ. Не е работа да осѣждаме другитѣ за едно нѣщо, което нѣй самы правимъ при сѣкий слу-

Единъ брой 2 гроша.

ТУРЦИЯ

Единъ брой 2 гроша.

ВѢСТНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА, НАУКА, КНИЖЕВНОСТЪ, ЗЕМЛЕДѢЛІЕ И ТЪРГОВІЯ.

ТУРЦИЯ издѣлува сѣка сѣбота на голѣмъ листъ, и сѣки вторникъ на малѣкъ. Годишната цѣна за въ Имперіята, по царската поща, е 4 бѣли меджидіета; вънъ отъ Имперіята, 5. Спомоществованіята трѣбува да сѣ годишни и прѣдизатели. Писмата за редакціята са надписуватъ до Н. Геновича и Т. Икономова, редактори на вѣстника. Външните настоятели отговарятъ за вѣстника. Подписката на спомоществованіята става въ Цгградъ-Бейоглу, Асмадж-Меджидъ № 23.

НАШЕТО ЗЕМЛЕДѢЛІЕ.

У насъ има единъ лошъ обичай да са мѣри цѣната на занятіята не по тѣхнитѣ полезность, а по тѣхното удобство и по малкото тѣлесенъ трудъ, които тѣй изискватъ. Селянина у насъ са счита много по-доленъ отъ гражданина. Най състоятелный селянинъ е по-доленъ отъ най долный търговецъ, който продава на дюгения си за 1000 гр. стокъ. Това прѣдубѣждение не е само у гражданетъ; то държи и селянетъ и ги кара да гледатъ на занятіята си съ не толкози благодарно око и да ги напушатъ при случай, за да влѣзатъ въ града и са прѣдадѣтъ на дюканджилѣкъ.

Отдѣ е дошла тая крива мисль, не са знае. Не ще бждемъ далечъ отъ истинѣтъ обаче, ако кажемъ, че тя е породена отъ трудностѣтъ и калнѣстѣтъ на селскитѣ занятія прѣдъ лекостѣтъ и челебійството на градскитѣ. И до сега не чувашъ отъ селинетъ друго, освѣтъ оплакванія отъ трудове, освѣтъ искаиванія отъ каловетъ и тѣхната нечистота. Деревеювцитѣ еще повече сѣ вкоренили тѣзи мисли въ селското население. Като сѣ заповѣдали неограничено на селянетъ и като сѣ са обхождали съ тѣхъ като съ робы, деревеювцитѣ сѣ накарали селянина да гледа на положеніето си съ омързеніе.

Може нѣкой си да ни каже, че селскитѣ занятія са считатъ долни защото селянетъ сѣ по-долни и по невѣжественни въ сравненіе съ гражданетъ ни. Нѣ това не ще бжде истина, защото таквози противоположаніе не е могло да бжде прѣди 30 40 години, когато гражданетъ не различавахъ по простотѣ отъ селянетъ и повечето отъ тѣхъ бѣхъ и сѣ дошли отъ селата. Таквози противоположаніе не може да става на сѣкѣдѣ и днѣсъ, защото градското население и до днѣсъ са пълни отъ селското.

Тая мисль не е много стара, защото Българетъ, каквото и сичкитѣ Славяне, сѣ были по прѣвмущество земледѣлческы народъ и не сѣ знаили онѣзи дѣленія на благородны, на рицари и селяне; тя са е появила слѣдъ покореніето ни отъ Турцитѣ, когато сѣ са появили цѣлы класове хора съ други по-добры, по-спокойны и помалко изложены на произволѣтъ на тогозъ и оногозъ занятія. Селянина тогазъ дошълъ до таквази лѣзливш мисль, когато поченѣлъ да противопостага своето занятіе и своето възнагражденіе на другитѣ занятія. Отъ селянина мисльта прѣминѣла и у гражданетъ и станѣла ако не всеобща, поне твърдѣ распространена.

Таквози мнѣніе за земледѣліето е и печално и вредно. То е печално, защото са унижава най полезното и най свящото занятіе, безъ което не може ни една душа а толкозъ повече едно общество, едно царство. То е вредно, защото при таквози мнѣ-

ніе селянетъ не вършатъ занятіето си съ онзи жаръ, съ оная ревность, която сѣ нужна за успѣха на работѣтъ имъ. Земледѣліето има и други много прѣпятствія за своето развитіе, нѣ и това не е отъ малкитѣ. Като ни е длѣжностъ да са мѣчимъ да отстраняваме другитѣ, трѣба да са старайме да истребимъ и това. Сѣкый разбранъ Българинъ е длѣженъ да гледа на земледѣлца съ уваженіе, да уважава не лицето му само, нѣ и занятіето му, да го насърчава въ полезнитѣ му занятія и да са старае да извади отъ главѣ му мисльѣтъ за долнинѣтъ на занятіята му. Селянина трѣба да са увѣри, че той върше единъ отъ най добритѣ службы на царството и на народа и че той не залавя най долнето стѣпало на общественѣтъ лестницѣ, нѣ стои на добро мѣсто, което е много по-высоко отъ мѣстото на много други еснафы и търговцы. У селянина трѣба да са пробуди съзнаніето, че занятіето му е несравнено по полезно отъ много градскы занятія по насъ и другадѣ, и че той държи на рѣцѣтъ си най вѣрното и най здравото средство за прѣхранѣ — земята и нейното разработваніе. Измѣненіето на стокы, на цѣны, на моды, заприаніето на аляшъ-веришитѣ, сичко това може да хвърли гражданетъ въ затрудненіе и сиромашія, както и поченѣ да става, откакъ тѣзи измѣненія поченѣхъ да са усѣщатъ и по насъ; селянина не може да знае тѣзи лошевини.

И тѣй занятіето на земледѣлца е отъ най нужнитѣ, най полезнитѣ и най здравитѣ. Това трѣба да научи селянина добръ, за да са прѣдаде на него тѣй, както иска и собственната му полза и ползата на мѣстото. Нѣ като говоримъ за земледѣліето че е най уздравеното отъ мирнитѣ занятія по насъ, ний никакъ не разбираме, че то е и длѣговѣчно при днѣшното му състояніе. Както отива днѣсъ у насъ, то твърдѣ лесно може да падне. Ако напр. мѣстното житѣ струва 100 гр., а отъвнѣ иде по 80 гр. кило, тогава сѣкый ще бѣга до по-евтино и ще остави по-скѣпото. Тогава нашій селянинъ не ще може да продаде по своитѣ цѣны, ще направи загубы и ще напустне таѣ работѣ, които не му плаща труда, ще продаде мѣстата, които сѣ поливаны съ пота на баща му идѣла му. Това ще бжде паданіе отъ външнѣ конкуренція; таквозъ паданіе, каквото сѣ потърпили и търпѣхъ другитѣ ни произведенія. Нѣ може селянетъ да паднѣтъ и отъ вътрѣшно надпрѣвараніе. Ако напримѣръ нашитѣ селяне продължаватъ да си работѣтъ се така, както сѣ работили тѣхнитѣ дѣдовцы, безъ сѣкакво усъвършенствованіе, а наспередъ съ тѣхъ са появятъ новы прѣдпріимачи, вътрѣшны или външны, закушѣтъ мѣста и поченѣтъ да ги разработватъ по най-новый начинъ и съ най новы оръдія; тогава нѣма съмнѣніе,

че нашето медленно и трудно обработваніе не ще удържи оорѣжѣ и вѣтхото земледѣліе ще са прѣклони прѣдъ новото. Като нѣматъ ни знаніе ни средства за новитѣ способы и като не могатъ да ги приематъ, повечето отъ селянетъ ще са принудѣтъ да напустѣтъ своето занятіе, когато видѣтъ, че въ него нѣма облажъ. Като са земе прѣдъочи. Какъ отивае днѣсъ и колко мислимъ за тѣзи работы, не е мѣчно да са прѣдвиди че прѣдпріимачитѣ не ще бждѣтъ отъ насъ, нѣ отъ вънѣ. Ще каже нивитѣ и ливадитѣ на бацитѣ ни ще прѣминѣтъ въ чужды рѣцѣ и ще са разработватъ за чуждѣ полѣж.

Нѣ това ще бжде голѣмо зло, голѣмо убійство за нашето бждѣще. Споредъ насъ господари на едно мѣсто сѣ не тѣзи, които търгуватъ на него, нѣ тѣзи които владѣтъ земитѣ, полетата. Търговцитѣ могатъ да държѣтъ въ рѣцѣ днѣшний поминѣкъ на мѣстото, нѣ не и бждѣщето му; когато напротивъ владѣтелитѣ на земитѣ държѣтъ въ рѣжѣ цѣлокупно настоящето и бждѣщето на мѣстото. Търговіята е подвижно нѣщо; тя са мѣсти и си прави новы центрове: земледѣліето е свързано съ мѣстото. Ако прѣминѣтъ прочее земитѣ ни въ рѣцѣтъ на чужденцы, послѣднитѣ ставатъ тука постоянны и, по качества са, господари на нашитѣ сѣдбы.

До колко ще бжде добро за насъ едно таквози бждѣще, това го сѣкый разбира. Насъ ни чакатъ много лошевини, прѣдъ потомството ни стои тежѣкъ трудъ съ слабо утѣшеніе, а надъ онова, което ний наричаме бждѣще на отечеството си, надъ него висѣтъ страшы тяжести, готови да го прѣхлюпѣтъ и да го задушѣтъ. За да махнемъ сичко това отъ главѣ си, трѣба да обърнемъ вниманіе на земледѣліето си особено и на сичкитѣ други производства на нашето отечество въобще. Най-напрѣдъ ний трѣба да положимъ стараніе да отстранѣмъ онѣзи прѣпятствія, които дохождатъ на земледѣліето отъ общественното и административното устройство на отечествоти ни, като искаме отъ правителството, въ името на държавнитѣ полѣж, извѣстны улучшения. Сѣкый като трѣба да са труди за земледѣліето и да прави за неговото улучшение онова, що е въ неговѣтъ сферѣ, ний намираме за най удобно административнитѣ улучшения да са възложѣтъ на градскитѣ сѣвѣты (билидіета). (Слѣдва).

ГРЪЦКО САМОХВАЛСТВО.

Лошо нѣщо е да живѣе человекъ съ ума на прародителѣтъ си, а не съ своя. Такъвъ человекъ никога не ще разбере дѣйствителный животъ, нито ще познае неговитѣ нужды. За тоя человекъ живота е неговата фантазія, а мислитѣ на дѣда си и баба си той ще дава за отговоръ на тѣзи въ-

проси, които подига днѣшното врѣме. Отъ тоя родъ хора сѣ гръцкѣ. Доде ли въпросъ за тѣхъ, за тѣхний языкъ и за тѣхнѣ народностъ, тѣй не ще ти кажѣтъ, що чинѣтъ тѣзи нѣща днѣсь, а ще починѣтъ да ти пѣятъ пѣсни за прародители тѣ си, за тѣхното свѣтло прѣминѣло, за тѣхнѣ велики мѣжи въ врѣме оно, за значеніето на елинскѣтѣ княжевности въ древне врѣме и други подобни.

Нѣкоя отъ турскѣтѣ вѣстници писахъ, че гръцкѣй языкъ не е нуженъ за турскѣтѣ училища, дѣто са учѣтъ турчета, ерменчета, българчета и други много, а не само гърчета, или по-много гърчета. Турцѣтѣ имахъ пълно право да говорѣтъ така за училищата, които държи тѣхното правителство и въ които има за общи язици френскѣй и турскѣй.

Нѣ гърцѣтѣ не гледатъ така на работѣтѣ. Като запрѣщаватъ на цѣли българскѣ епархїи да служатъ въ черковѣтѣ си славянскѣ, тѣй намиратъ въ думѣтѣ на турскѣтѣ вѣстници голѣмѣ неправдѣ и дълго-дълго расправѣтъ на свѣта, че языка на Омира и на Демостена са нападналъ и оскърбилъ отъ турцѣтѣ!

Оскърбленіето е голѣмо наистинѣ: грѣбаше ли да са каже право и просто, че гръцкѣй языкъ е безполезенъ за училищата въ турско? Турцѣтѣ не сѣ мыслили, че ще са намѣрятъ грѣци да имъ докажѣтъ като двѣ и двѣ четири голѣмѣтѣ ползѣ на гръцкѣй языкъ. За това си и патихъ отъ гръцѣтѣ и отъ тѣхнѣтѣ вѣстникари. Особенно «Неологосъ», — отъ устата му огнѣ излязаше. Като доказа съ най-голѣмѣ очевидностъ (за него) развитіето на днѣшнѣтѣ ~~Европейскѣ науки~~ отъ старѣтѣ грѣцкѣ и като каза на вѣрующѣтѣ, че днѣшний умственъ капиталъ на европейцѣтѣ е капиталъ на старѣтѣ грѣци, «Неологосъ» постави нуждата за изучаваніе на елинскѣй языкъ на най-необорими основи. Въ устата на краснорѣчивѣтѣ перикловѣ потомци и подъ перото имъ гръцкѣй языкъ станѣ не само голѣма необходимостъ въ школното учение, нѣ и най-удобното средство за международнѣтѣ сношенія, най-сгодный языкъ за споразумѣніе на народѣтѣ отъ цѣлый свѣтъ. И това са говори не туку тѣй безъ доказателства. Доказателствата сѣ силни: тѣй сѣ думѣтъ на единъ непознатъ менъ и вамъ, читателю, италянскѣ елинистѣ.

Не сме фанатикъ да отричаме заслугѣтѣ на грѣцкѣтѣ книжевностъ въ дѣлото на европейското развитіе. Нѣй припознаваме, че изученіето на грѣцкѣтѣ писатели въ 15 столѣтіе и пораженіето на тѣхъ сѣ отрѣсили европейскѣй умъ отъ школнѣтѣ и мрътвѣтѣ мѣдростъ на срѣднѣтѣ вѣкове, като имъ сѣ показали нови области и новы формы за умственнѣ дѣятелности. Нѣ като припознаваме сичко това, нѣй казваме еще, че тѣя заслугѣ сѣ бѣли врѣменни и сѣ са заминали отколѣ. Като са е откъснѣли отъ веригѣтѣ на схоластикѣтѣ и са е усѣтили свободенъ, европейскѣй умъ не е могълъ дълго врѣме да са запре и на грѣцкѣтѣ науки. Последнѣята е бѣла твърдѣ празна отъ съдържаніе за възбуденѣй и жаднѣй за положителни знанія умъ. Тука са е свършила голѣмата, учителната роля на грѣцкѣтѣ книжевностъ; отъ тогава са почева второстепенната ѣ роля, да служи за образецъ въ формално отношеніе. Днѣсь и тѣя роля ѣ са дѣла, защото въ европейскѣтѣ ли-

таратуры има творенія по-многообразны и образцы доста съвършенны. Днѣсь и безъ грѣцкѣтѣ литературѣ и безъ грѣцкѣй языкъ може свѣта; ако тѣй са пазятъ и почитатъ, това е не за днѣшната амъ потребѣа и полза, а просто отъ приучѣкъ къмъ тѣхъ и отъ уваженіе къмъ тѣхнѣ старинѣ, точно така както запазваме старата похѣщнина, която днѣсь не ни служи за нищо.

Смѣшны слѣдователно и безумны сѣ прѣтязаніята на грѣцѣтѣ да направѣтъ отъ своѣтѣ книжевностъ единъ вѣчнѣ необходимостъ само въ силѣтѣ на това обстоятелство, че тѣ бѣла полезна въ единъ епохѣ, въ едно врѣме. Ако такѣвъ начинъ е правъ и разуменъ за грѣцѣтѣ, нѣй ще ги приканимъ да възлѣземъ къмъ египетскѣтѣ цивилизаціѣ, която е просвѣтила Грѣція повече, отъ колкото грѣцкѣта е послужила на европейцѣтѣ, и да отдадемъ и ней дължното. Не е ли работата да плащаме вѣтѣхъ борчове, нека захватимъ отъ края. Нѣй ще платимъ съ признателностъ на грѣцѣтѣ, нѣ и тѣй нека платѣтъ на древнѣй Египетъ за древнѣтѣ си знанія и на Европейцѣтѣ за днѣшнѣтѣ си науки. Да видимъ тогава кой ще плаща повече. Нѣй ще учимъ грѣцкѣй языкъ, грѣцѣтѣ ще учѣтъ египетскѣ и нѣкоя европейскѣй языкъ.

По-горѣ нѣй прѣемѣ, че епохата на възражденіето е слѣдствие на изученіето на грѣцкѣтѣ книжевностъ въ 15 вѣкъ. Нѣй понеже грѣцѣтѣ трѣсѣтъ своето по тѣло, трѣба да имъ придираме и нѣй по тѣло. За епохѣ на възрожденіето са зема 15 вѣкъ, а за условіе — грѣцкѣта книжевностъ; нѣ да ли е точно такѣвои утвържденіе? Да ли може да са каже, кога са е поченѣло измѣненіето на мислѣтъ у хората и да си тури единъ строгъ прѣдѣлъ на това? До колкото съмъ азъ съглеждалъ, възрожденіето на наукѣтѣ са почева по рано отъ 15 вѣкъ и тогава е помагалъ не грѣцкѣй языкъ, нѣ наукѣтѣ на арабѣтѣ въ Испаніѣ. За историка не е скрито вліяніето на арабѣтѣ надъ европейскѣй умъ; който знае, че съ десѣтинны момѣ отъ христіанскѣй западъ сѣ посѣщавали арабскѣтѣ високи училища, той не може да не са съгласи, че за единъ частъ отъ възрожденіето европейцѣтѣ дължѣтъ на арабѣтѣ.

По този начинъ и врѣменната заслуга на грѣцкѣта книжевностъ намалѣ и ослабѣхъ. Дѣ е прочее голѣмата нужда да са учи тѣхнѣй языкъ? За какво ще ни служи този языкъ днесъ, когато между грѣцкѣтѣ книжевностъ и днѣшнѣтѣ науки нѣма нищо общо? Грѣцкѣй языкъ ще ни даде едно нѣщо: да четемъ грѣцкѣтѣ автори въ оригинала. Нѣ това нужда ли е? и ако е нужда, какѣй ще бѣдѣтъ слѣдствіята на нейното удовлетвореніе? Да рѣчемъ, че прочетохъ платона, Ксенофонта, Омира, Демостена и пр. въ оригинала; какво ще излѣзе отъ това? Това ще ли ма направи по-добъръ гражданинъ, по-добъръ чловѣкъ, по-добъръ историкъ, математикъ, естествоиспѣкъ, политикъ, политиконкономъ, механикъ, лекаръ, астрономъ, богословъ, фабрикантъ и пр. и пр.? За общественото устройство на народѣтѣ говорѣтъ Платонъ и аристотель, отъ които първѣй иска женѣтѣ да бѣдѣтъ общѣ, а вторѣй да има робы. Отъ такѣви учители не ще са почерпѣтъ добры уроци по политика и гражданство; отъ тѣхъ еще по-малко ще са почерпе за другѣтѣ горѣпоименованы знанія: трѣба ли пакъ да си губимъ врѣ-

мето да изучаваме грѣцкѣй языкъ, за да ги четемъ въ оригинала? Трѣба да бѣде чловѣкъ не знамъ какѣвъ, за да свѣтѣва на цѣли народѣ такѣви глупости и да проповѣда безъ засрамваніе, че трѣба да са учи грѣцкѣй языкъ. Да са учимъ еди-кой языкъ, за да добѣемъ възможностъ да четемъ не на българскѣй и френскѣй, не на рускѣй или на другъ нѣкоя языкъ, нѣ на грѣцкѣй, че еди-кой грѣцкѣй писателъ казѣлъ това и това, което днѣсь нѣто са вѣрѣва, нѣто ползова, нѣто храни здравъ умъ, — това не е ли безуміе отъ най-голѣмѣтѣ? Нѣ това искатъ грѣцѣтѣ отъ народѣтѣ, това имъ налагатъ като дължностъ; не сѣ ли тѣзи хора за съжаленіе? Не даватъ ли да мислимъ за тѣхнѣй умъ, че не е на мѣсто?

Нѣй не желайме да гледаме съсѣдѣтъ си на тоя лѣжливъ пѣтъ; нѣй бѣхѣме са раждали да ги видимъ по-положителны. Намѣсто да ни казѣтъ това и онова за прѣминѣлото на грѣцкѣй языкъ, по-добъръ бѣ было да стѣпѣтъ на земѣтѣ на днѣшнѣтѣ дѣйствителностъ и да ни кажѣтъ такѣвъ ли е днѣсь грѣцкѣй языкъ щото да заключава сичкѣтѣ условія, които му сѣ нужны, за да стане общъ языкъ, и възможно ли е да са прѣеме за такѣвъ? Трѣбаше да ни кажѣтъ ардарѣсватъ ли ни знаніята, ако учимъ въ училищата си грѣцкѣй языкъ, или не ардарѣсватъ, а само ще си укършваме языка съ грѣцкѣтѣ звукове: сичко друго е вѣгъръ и суха гюрюлѣя. Като не можѣтъ да ни кажѣтъ, че ще научимъ чрезъ грѣцкѣй языкъ повече, отъ колкото ще научимъ безъ него, нѣй имаме право, както го иматъ и турцѣтѣ, да не прѣемаме този языкъ въ училищата си и да не губимъ врѣмето и силѣтѣ на дѣцѣта си съ него.

Нѣй намѣтахѣме тѣзи бѣлѣжки не толѣко за грѣцѣтѣ, колкото за назѣ си. Нѣй ги написахѣме, защото срѣцнѣхѣме въ Періодическото Списание голѣмѣ прѣпорученія за класическѣ гимназїи и за грѣцкѣй языкъ.

КНИЖЕВНОСТЬ.

Появи са и четвъртата книжка отъ Періодическото Списание на Книжевноо Дружество въ Бранлж. Съдържаніето на тѣя книжѣ, споредъ обема ѣ, е не само разнообразно, нѣ и доста избрано, доста полезно. Въ сѣкѣй членъ има интересъ и поучителностъ, защото има цѣль. Членовѣтѣ не сѣ струпаны туку тѣй, защото трѣба нѣщо да са печата; нѣ сѣ влѣзли въ книжѣтѣ за да отговорѣтъ на нѣкоя въпросъ отъ врѣмето и живота.

Наистинѣ тѣя цѣлѣсообразностъ не са запазва въ сичкѣтѣ членове; нѣй не разбираме напримѣръ защо сѣ разбойничѣтѣ; нѣ въ повечето членове тѣ са съхранява, и това прави періодическото списаніе твърдѣ полезно за насъ. Въ него народа и любителѣтѣ ще намѣрятъ здравъ духовнѣ хранѣ, какѣто не имъ са е давало до сега на Българскѣ. Ако върви се тѣй напрѣдъ и прави постоянны улучшения въ съдържаніето си, Списаніето най-послѣ ще стане единъ отъ най-добрѣтѣ дѣятелѣ за народното свѣстеніе. И тогази и сега нѣй не ще са уморимъ да го прѣпоручаваме на читалищата и на училищата. Грѣхота е за читалищата да нѣматъ най-доброто списаніе на българскѣй языкъ; нѣ еще по — грѣхота е училищата да нѣматъ

по едно тѣло отъ това издание, което от край е говорило за възпитаніето, и което сега, съ отваряніето на критически отдѣлъ за учебниците и друго, ще има случай сѣкога да говори и за обученіето, особено за първоначалното. Учителитѣ не сѣ ли длѣжны да знаѣтъ, кое ръководство е по добро и кой начинъ на прѣподаваніето е по ползень? Нѣ какъ и отдѣ ще научѣтъ сичко това, когато не земѣтъ единичкѣтъ българскѣ книги, която рѣшава тѣзи въпроси колко-годѣ по-основателно? Ако учителитѣ не бързатъ да са подпишѣтъ спомоществователи на Периодическото Списание и не щѣтъ да са поучѣтъ, какъ да ръководѣтъ младѣтъ си ученици, родители и общинитѣ сѣ длѣжны да иматъ въ училището си отъ тѣзи книги и, като каратъ учителя да ги чете за себе си, да го каратъ въ празникъ да ги прочита и на тѣхъ. Съ това тѣй ще направѣтъ голѣмо добро и на себе си и на дѣцата си. На себе си ще сторѣтъ добро, защото ще са научѣтъ много хубави нѣща, а дѣцата си ще ползватъ, защото и учителя и самитѣ родители ще са научѣтъ да са обхождатъ съ тѣхъ по-човѣшки и да ги приготвятъ за по-добъръ животъ. Учителя не ще мѣче вече ученицитѣ съ конѣ да е книжѣ и съ какво да е прѣподаваніе, нѣ ще са научи да прѣподава по добритѣ учебници и по единъ начинъ, който по-малко санджрдисва ученика.

Въобще книжкитѣ сѣ полезни за сѣкѣго, двояко полезни. Читателя ще са ползова отъ прочитаніето на различнитѣ членове и заедно съ това ще са учи да измѣрва таѣ ползѣ и да ѣхъ цѣни. Критически отдѣлъ не само ще му дава готови оцѣненія и ще го прави да мисли за критикуванитѣ прѣдмѣтъ по-право, нѣ ще го научи и самъ да вниква въ работитѣ и да са мѣчи да ги цѣни. Отъ отсѣствіе на критикѣ между насъ до сега и ползното и бесполезното по книжевнѣ часть са е приемало еднакво и като са е давало твърдѣ малко насърченіе на онѣзи, които сѣ писвали по добрѣ, обыкновеннитѣ писци сѣ са размножавали и сѣ прѣскакали своитѣ бесполезни произведенія изобилно, така щото като сѣ издали въ послѣдне врѣме толкози и толкози книги, човѣкъ не намира книгѣ да земе на рѣцѣ или да даде на дѣцата си съ увѣреніе, че тѣй не ще са поврѣдѣтъ отъ нея въ нравственно отношеніе, тѣй не ще си прѣкаратъ врѣмето въ най-безполезно занятіе. Нѣй молимъ редакціѣтъ на Списание то да направи критически отдѣлъ постояненъ, а на сичкитѣ Българи прѣпорѣчваме още веднажъ тоя трудъ на дружеството и като много ползень, и като унужденъ отъ всеобщъ поддрѣжѣ, както за собственото негово улучшение, тѣй и за успѣха и утвърдяваніето на самото дружество. Който не може да са подпише направо, той може да са обърне съ прѣдложеніето си до цариградското читалище; то приема подпискѣ за това полезно издание.

КАЛУГЕРСКИ РАБОТЫ.

Подъ това заглавіе нѣй ще помѣщаваме сегисъ-тогисъ таквыи работы, които прѣпорѣчаватъ калугеритѣ прѣдъ свѣта. Нѣй ще го правимъ за забавленіе на себеси и на читателитѣ си, а не съ нѣкаквѣ злобиѣ цѣль, и не ще са запираме на тѣзи или на онѣзи калугеры, нѣ ще забикаляме сичкитѣ земѣ, за да търсимъ онѣзи тѣхны работы, които сѣ были най-силнитѣ поддрѣжки на

благочестіето между народитѣ. Съ това нѣй мислимъ да направимъ единъ завъртенъ отговоръ на онѣзи хора, които искатъ да си свиваме устата прѣдъ дѣлата на расоносцитѣ.

—о—

Было е врѣме, и сега са продължава еще, когато хората твърдѣ малко познавали законитѣ, които Богъ е положилъ въ естеството и които управляватъ свѣта. Тогава сѣко бѣдствіе саземало за Божіе наказаніе и са отстранявало съ молитвы и закливанія. Това е было доста за калугеритѣ да папѣлятъ небоето съ сѣквы докторы-святѣи и да присвоѣтъ на сѣко мѣсто на земѣтъ по единъ отъ тѣзи докторы за голѣмъ своѣмъ облажъ. Св. Евтропій цѣри отъ красникъ; Св. Иванъ и Св. Валентинъ цѣригѣтъ отъ онаѣ болѣсти, които събарѣ хората на мѣсницъ или и по-често; Св. Севастіанъ цѣри отъ чумѣ; Св. Петропѣлъ цѣри отъ трѣскѣ; Св. Аполлонія цѣри отъ жѣбѣ болѣсти; Св. Матуринъ отъ лудостъ. Само на Свѣтъ-горѣ има толкози докторы за различнитѣ немощи на човѣчеството.

Това е голѣмо добро за човѣчеството; само едно нѣщо има, че не са позволява на свѣта да са ползова отъ доброто, колкото бы трѣбало. Тѣзи докторы сѣ по-горделивы отъ сегашнитѣ лѣкари, защото недохождатъ при тебе, колкото и да имъ са молишь; ты трѣба да идешъ при тѣхъ въ мѣнастиря или въ черковѣтъ на калугеритѣ, да занесешъ подарѣцы, че тогава да ти помогнѣтъ.

Между небеснитѣ докторы има сѣщото раздѣленіе и съперничество, както и между земнитѣ. Едно мѣсто държи мощитѣ или иконѣтъ на единъ святѣи и казува, че той цѣри отъ извѣстны болѣсти; други иматъ свои мощи и иконы и казватъ че тѣзи сѣщитѣ болѣсти са цѣригѣтъ отъ тѣхныи святѣи. Захромѣтъ цѣри святѣи Жѣну (козѣнѣ) и свѣта Мавра. За очиболъ — Свѣтѣи Клеръ (чистѣи), свѣта Клера и Свѣта Отілія. Една жена дава пары на пона да помоли Св. Клеръ за очитѣ и, Св. Авертина за главѣтъ и, Св. Антонія за болнитѣ и свиніе. Нѣ най-много сѣ цѣлителитѣ на женското бесплодіе. Срамъ ни е и да казваме за това.

И тѣй не е нищо; калугерското вѣщичество са простира по-далечъ. То знае да измѣнява свойствата на святѣитѣ споредъ мѣстото. Кой не е чувалъ колко различни иконы има на Бола матеръ? Кой не знае, че сѣкѣ отъ тѣхъ си има особенъ образъ, особенны силы и особенны поклонници? Кой не знае че работѣтъ на казанскѣ Богоматеръ не може да върше Владимірска и портарица? Кой не са достѣща, че отъ тука е излѣзло сусѣврното призиваніе на единъ мѣстѣи иконѣ, намѣсто да са призва божѣтъ помощъ? Кой не ще разбере, че отъ тука е излѣзло онова глупаво призиваніе съ различни обѣщанія, като: помогни ми, ще ти направѣ кандило, ще ти запалѣ голѣмъ свѣщъ и прочая? Това добро сѣ распространили въ христіанството калугеритѣ, като приучавали хората да купуватъ помощитѣ на святѣитѣ.

Ако готовитѣ святѣи сѣ бывали малко, калугеритѣ не сѣ са забавяли да открѣятъ чудотворны силы у умрѣлитѣ си събратія. Умрѣлъ Францискъ, основателя на францисканското калугерско общество, и послѣдователитѣ му го прѣвѣзнесли по-горѣ отъ Христа. Тѣй не са срамували и бояли да казватъ, че Христосъ са прѣобразилъ веднажъ, а Францискъ двайсетъ пѣти; че Христосъ веднажъ обрѣналъ водѣтъ на вино, Францискъ три пѣти. Богохуството достига до тамъ, щото Францискъ са нарича вторы сынъ Божіи и тая нелѣпостъ са доказва съ свидѣтельства изъ Свѣш. Писаніе.

За да не останѣтъ по долу, доминиканцитѣ провѣзгласили Доминика за трети Христосъ! Помыслете си сега, какво е мислилъ народа, когато хѣлѣ калугеры му показватъ пѣти кѣмъ най-грубитѣ суевѣрія. Свѣтѣитѣ сѣ фабриковали и са фабриковатъ ежегодно отъ калугерството на западѣтъ черковѣ. Нѣй видѣхме нарѣченѣ святѣи еще прѣзъ живота имъ и въ Русіѣ, видѣхме ги въ мѣнастиритѣ, които искаѣ да покажѣтъ на свѣта, че благодатѣ божіа не е оскудѣла отъ тѣхъ и че поклонницитѣ не трѣба да ги занимаватъ и забравѣтъ съ своитѣ приносы.

Това е първата голѣма заслуга на калугеритѣ; нѣй ще покажемъ и други много.

Калугеритѣ ще завикатъ и ще побързатъ да ны нарекатъ безбожницѣ; нѣ нѣй ще си мѣлчимъ и ще оставимъ на читателитѣ и на тѣхното не раз-

вратено религіозно чувство — да рѣшатъ дѣ е безбожеството. Православенъ Христіанинъ.

ИЗВОДИ ОТЪ ДОПИСКИТѢ НА «ТУРЦИЯ».

РУССЕ, 24 Октовріа. Нѣкои отъ пріятелитѣ ми устно и писменно са пытатъ, защо не отговарѣмъ на вѣстникъ «Право» и не опровергаѣмъ нападаніята, които редакторѣтъ му, заедно съ клеветитѣ си, направѣ върху ми въ дѣрневрѣме. За да не оставѣ пріятелитѣ си въ съмнѣніе, че мѣлчаніето е знакъ на съгласіе отъ моѣхъ странѣи и че азъ са признавамъ за виновенъ въ клеветитѣ, които в. «Право» кове върху ми, азъ чрѣзъ настоящето си моля пріятелитѣ си да потѣрижѣтъ еще за нѣколко врѣме и нека бѣдѣтъ увѣрени, че любопытството имъ ще бѣде удовлетворено. Увѣрѣвамъ пріятелитѣ си, че азъ ще раскрыѣ на пѣлно интригата, която са плете върху ми, и ще имъ покажа съ фактове, каква незавидна и гнусна роль играе тука Г. редакторъ на «Право». Колкото са касае до узунджовскѣтѣ вдовицѣ (Венгерцѣтъ даскалъ въ Шуменѣ), който, подкупенъ отъ единъ слуга въ книгопродавницѣтъ на Г. Данова, напѣса статіята за химѣтъ, за безбожностѣтъ и безнравственностѣтъ ми, азъ ще са постарѣя и за това да покажа мисіята на тая Венгерска рожба.

За сега едно само моѣ да увѣря пріятелитѣ си, че колкото нападанія и да станатъ върху ми за напрѣдъ, азъ нѣма да са оставѣ отъ да прѣпорѣчвамъ на народа си реалното ученіе и да го на калугерскитѣ мрѣсотѣи, на които органъ е «Право» и които този вѣстникъ тѣй краснорѣчиво (?) закрѣля. Д. Енчевъ.

РУССЕ. Испитѣтъ за прѣстѣпленіето: Рускѣ копѣйки за двѣста турскѣ лиры дѣятелно са слѣдватъ. Иванъ Сапуновъ сѣди подъ заворѣ; Пѣграки Златовъ сѣ двамата си братія и съ одного отъ мюфетѣитѣ, сѣщо тѣй и жрѣтвата имъ, Габровчето Цанко Добровѣ, са испѣтуватъ. Публиката съ удивленіе гледа, че испѣтитѣ на ханджіята Янка и съдружіе, както и на носителѣтъ на вѣстникъ Дунавъ въ бѣлядіето, Ивана Чорачѣева, еще не сѣ са захванѣли, когато тѣхнитѣ исповѣди за поведеніето имъ въ сичкѣтъ работѣ ще искаратъ на явѣ истинскитѣ дѣйцы на прѣстѣпленіето.

ГАБРОВО, 24 Октовріа. Съ голѣмо удивленіе прочетѣхме една статія отъ градѣтъ ни помѣстѣна въ вѣстникъ «Македонія», брой 39. Дописникѣтъ си дозволилъ да говори и пише за работѣ, които съвсѣмъ не съществуватъ. Отъ читалището той прѣминава и на училищата. Нѣй молимъ Г. Редактора на «Македонія» другъ пѣтъ да не помѣстѣва допискѣ за училищата ни безъ подписѣтъ на Настоятелството училищно и безъ училищный печатъ.

За отваряніето на мѣжкѣ пансіонъ е ставало дума, нѣ на дѣло нищо не съществувѣ; какъ си е позволилъ Г-пѣ дописникъ да утвържда, че има въ Габрово мѣжкѣ пансіонъ, и да му опрѣдѣди и заплатата 12 турскѣ лиры?

Дописникѣтъ умолилъ Г. Редактора на «Македонія» да обнародва нѣкаква программа и да я даде ужъ за программа на Габровското училище. Това е една лѣжа, която излѣгва не само Г-на Редактора, нѣ и цѣлъ свѣтъ. Въ нашето училище не съществуватъ освѣнъ 4 класса. Отдѣ е зель дописникѣтъ еще три, та ги е направилъ седѣмъ? Настоятелството и учителитѣ като нѣматъ вѣсть отъ публикуваната программа, отдѣ е тя зета?

Нѣй не знаѣме, каква е Естествѣната Исторія която ще са предава въ I классъ; не знаѣме, какъ влаза въ таѣ исторія краснописаніето и черковното пѣніе; не знаѣме що ще каже, и изученіе на 5-тѣ части на океана: добрѣ ще стори дописника да ни разясни сичко това. Ами каква е тая наука Лигучика, която ще са изучѣва въ 7-й классъ?

Има неточность въ думитѣ на дописникѣтъ и за физическитѣ такѣи, които са чакатъ отъ Виѣнѣ. Той казва че ще ни додѣтъ 90 машини, когато сичко не е машинѣ, а има много фигури между тѣхъ.

На свѣршаніе нѣй обявѣваме на сичкѣ, че публикуваната въ Македонія дописка е дѣло частно и никакъ не съгласно съ работѣтъ.

(Слѣдватъ подписѣтъ на Училищното Настояство и печата.)

БЪЛЪЖКИ НА РЕДАКЦИЯТА. Въ дописките на Г. Енчева въ Русчук забължваме закъване, да са гонят частни расправы и да са удовлетворяват оскърбены честолюбия. Г. Енчевъ казува, че това той ще прави за успокоение на приятелитъ си, да не бы да помислятъ че, мълчаніето му е съгласіе съ думитъ на «Право». Нъ ный ще забължимъ Г. Енчеву, че въ таквызи работы не са слушатъ и гледатъ приятели нъ са слуша съвѣста и са гледа, какво ще излезе отъ това, което ще са стори. Ако Г. Енчевъ ще отговаря за думитъ на химикъ и за безбожеството което излязло отъ прѣдсловіето и сирѣчь за това що е прѣдъ очи на свѣкиго, то е излишенъ трудъ. Съки ще гледа самата работа, а не оправданіята ѝ, и ще цѣни. Ако ли той разбира отговоръ на думитъ за лицето му, за пѣкаквы недостатъци, това ще бѣде недостойнъ трудъ за разуменъ чловѣкъ. Ако недостатъцитъ съществуватъ въ насъ, а ный ги отричаме, ный са показваме недобростѣстны; ако ли ги нѣма, защо са беспокоимъ? Който ны знай, той вижда, че ны клѣветатъ и повече са привързва къмъ насъ, когато напротивъ, ако отричаме истински недостатъци въ насъ, отблъсваме съ безочливостъта си и най близкитъ си приятели, защото вършемъ нечисто дѣло.

Ный быхме желали прочее да не слушае расправы вѣнъ отъ сфержтъ на общитъ ползъ. Ако Г. Енчевъ има да доказва противното на това, което са казва въ «Право», и ако има добра воля да са държи на полето на началата, безъ да са спусти до личны расправы, неговитъ статии ще бѣдѣтъ посрѣщати съ драго сърдце. Инакъ, ный му го казваме съ най голѣмъ искренности, писмата му ще са четѣтъ съ недоволю сърдце. Ный имаме надежда на Г. Енчева и върваме, че той ще разбере нашитъ бѣлжкы и ще си помисли надъ тѣхъ прѣди да почене отговоритъ си за интригитъ върху него. Расправы за личности по насъ има много; расправы за работы ны трѣбать сега.

Русчукската работа за копѣикитъ ный бѣхме оставили на странъ, не защото не е важна и интересна, нъ защото има частенъ характеръ. Свѣдѣніята, които ны са правядахъ отъ обвиненитъ странъ и отъ ненамѣсены лица, ный оставихме на странъ, за да не изваждаме прѣдъ свѣта различнитъ взаимны укору и различны имена. За зла честь тая наша деликатность са тѣлкува въ видъ на слабостъ прѣдъ компаниѣта на обвиненитъ, между които има и чиновицы, и на насъ са сипѣтъ укору въ пристрастіе и въ незнамъ що.

Каго помянуваме сега пѣщо за тая чисто чиновническа работъ, ный го правимъ не въ угождение на нѣкожъ отъ странитъ; ный го правимъ съ двѣ намѣренія — да съобщаваме хода на работитъ, каквото са прави и съ другитъ работы, и да прѣдставимъ прѣдъ нашитъ читатели подтвърждение на онова, що са казва въ 44 брой на «Македонія» за характера на по-многого чиновници отъ свѣкый родъ въобще и отъ нашій частно. Ный ще продължаваме прочее нашитъ съобщенія за тая работа, стига дописникитъ да ни доставляватъ свѣдѣнія. Нито угодичество, нито страхъ ще ни задържи перото. То са задържи само отъ излишнитъ нападанія.

На достопочтенното училищно Настоятелство въ Габрово ще кажемъ, че исканіето му никой да не говори за работитъ на училището имъ и никой вѣстникъ да не печата допискы за това безъ подписитъ на настоятелството и безъ печата това исканіе е твърдъ неограничено и чорбаджійско.

Да са не пише отъ странъ на училището безъ подписитъ на настоятелството, това ный разбираме. Нъ какво ще каже да са не пише за дѣлата на училището въобще безъ тѣзи подписы, това е което не разбираме. За училищата свѣкый има право да говори и пише. Ако казва право, трѣба да му благодаримъ и да забължимъ думитъ; ако казва криво, да опровергаемъ, както направи хъ и Габровцы, и да оставимъ дописника да са срамува за своитъ неточности и лъжы. Да налагаме мълчаніе на сичкы, защото щѣли да са прѣскатъ по нѣкога лъжливы извѣстія, това е неразумно. Съ това ный изгубваме 10 зарадъ едно. Зарадъ единъ случай на лъжливы допискы, ный изгубваме много случаи на истински описанія на училищата и на тѣхното състояние.

Виновны сѣ дописникитъ, които даватъ лъжливы свѣдѣнія за работитъ и които обнародватъ

нѣща не отъ тѣхното знаніе; нъ тѣхното наказаніе не трѣба да са търси въ запрѣщеніето да мълчатъ. Доста е да ный покажемъ грѣшкитъ съ едно изобличение прѣзъ тоя сящый пѣтъ, прѣзъ който сѣ прѣспяли лъжатъ. Това средство повече щѣ подтѣствово, толкова повече, колкото е поумѣренно и по прибрано въ работитъ, нежели най-строгитъ запрѣщенія и др. под.

ПОЛИТИЧЕСКО ПРИГЛѢДВАНІЕ.

АНГЛИЯ. Англійскитъ вѣстници, които държатъ странитъ на богатитъ лордове, банкеры, търговцы и фабриканты, поченжхъ да дигатъ таквызи выкове, като да е Англія въ голѣмъ опасностъ. Мирнитъ заявления на работницитъ, различнитъ събранія на простый народъ и неговитъ разгоры за измѣненіе на сегашното несносно общественно положеніе — сѣ таквызи плашила, които не даватъ мира ни наявѣ, ни насъни на англійскитъ паричны аристократы и на тѣхнитъ защитници-вѣстникари. Споредъ тѣзи вѣстници Англія е забыколена съ опасности и въ срѣдѣтъ ѝ не са готви нищо друго, освѣнъ революціи, освѣнъ демократическы и социалистическы насилія. Страхъ ги е горкитъ аристократы за иманіето имъ и не прѣставатъ да плашатъ свѣта, дано правителството са рѣши най-послѣ да потисне съвсѣмъ и народъ и работници, за да остави сичкото царуваніе на богатитъ, сичкото добро на аристократитъ. Гладны были работницитъ, жедны были, това не влазя въ работитъ на силнитъ.

Ето сега плашилата на аристократическый листъ Дайли Невсъ:

«Тайнитъ общества тука са умножаватъ твърдъ быстро; отъ тѣхъ ще намѣришь по сичкитъ хиты на държавитъ. Международното общество прави засѣданіята си почти явно. Казуватъ, че сичкитъ свалены индійскы князове, голѣмо число офицеры и нѣкои членове на парламента са влѣзли въ това общество. Правителството познава адскитъ планове на това общество, но които сичкитъ общы зданія въ Лондонъ ще са подвържѣтъ на сжщѣтъ дѣлбж, както станѣ съ парижкитъ во врѣмето на коммунистѣ. На Темзѣ стоѣтъ корабли, на които ще са натоварѣтъ съкровищата на банкитъ, която ще ограбѣтъ съзаклѣтницитъ. При се това ный необръщаме вниманіе на знаковетъ на страшитъ катастрофѣ, която ны чака, защото сме са развалили отъ дългый миръ и твърдъ много сме са прѣдали на частнитъ си работы.

СЪКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

Види са, духа на чиновничеството е толкози силенъ, щото задушава въ чловѣка другитъ интересы и стремленія. Прѣди една недѣлѣ азъ стояхъ на Бейоглу, отѣто минавахъ ученицитъ отъ медицинското училище, за да са прѣстѣятъ изъ Париградъ, по причина на пѣтъный день. Минѣхъ до стотинѣ ученицы, раздѣлены на множество группы. Отъ любопытство азъ са прислушвахъ внимателно въ приказкитъ на тѣзи млади хора, отъ които са чака пѣщо повече отъ единъ простъ хекинджикъ. И какво мыслите, за какво са разговарѣхъ тѣзи Ескулаповцы? Ако рѣчете, че то бѣше за политикѣ, за наукѣ, за послѣднитъ откритія на медицинѣтъ, за състояніето на държавѣтъ и на народитъ ѝ, вый ще са излѣжите. Приказката на сичкы бѣше за чиновне. Тый са разговарѣхъ, че еди-кой станѣлъ колѣ-агасѣ, еди-кой бинѣ-башіа и др. под. Ще каже тѣзи хора не са готвѣтъ въ училището освѣнъ за чиновне и за мѣсячины. Тежко на държавѣтъ отъ тѣхнитъ службы!

За вкусовѣтъ на това полчище за готовъ хлѣбъ азъ забължихъ слѣдующето: една группа отъ четириа души са задрѣ прѣдъ образитъ на же-

нитъ прѣдъ фотографитъ; друга группа отъ триа душа и са задрѣ на тютюнджійскый дюгенъ; най послѣ двама отъ тѣхъ, по-добрь облечены, са задрѣхъ въ дюгеня на сжщѣтъ украшенія.

— Единъ депеша отъ Варна до Константинополисъ, като бърбори много за прѣдстоящото спогожденіе на Българетъ и патриаршитъ, съвѣтва патриаршитъ да присѣдини на смаленѣтъ грѣкѣ епархитъ въ Варна и Грѣкѣтъ части на Силистренскѣтъ Епархитъ. И Силистренскѣтъ епархія ли ще направимъ смѣсена?

— Н. В. Великий Везиръ выкалъ при себе си нѣкои отъ комисаритъ. Послѣднитъ ходили до сега три пѣти, нъ Везирѣ нѣмалъ врѣме да ги приеме. Дѣвсь сѣбота, тѣхното приеманіе ще стане непрѣменно.

Каквы сѣ причинитъ на това выкане, никой не знае.

— Като обнародва оплакваніята на нѣкои градове отъ Румелия, за передовното раздаваніе на писмата отъ турскѣтъ пощѣ, Куріе д'Ораинъ казува, че правителството ще стори по-добрь да обрне вниманіе на вѣтрѣшнитъ пощенскы улесненія, а не да помислява за вѣншны пощѣ. Когато са наредѣтъ вѣтрѣшнитъ съобщенія, вѣншнитъ отъ само-себе-си ще додѣтъ. — Нъ това казвахме и ный прѣди три недѣли.

— Отъ Желѣзничкото Женско Дружество пишѣтъ до тукашното читалище, че това дружество е рѣшило да вѣспита за свой счетъ въ желѣзничкото женско училище едно момиче отъ македонскитъ страны. Дружеството натоварва читалището да избере мѣстото, отѣто ще са земе ученицата, и да са погрѣже да ги испроводи по-скоро.

Дѣлото на Женското Дружество въ Желѣзникъ е по-горѣ отъ сѣкѣ похваля. За това сѣ женскитъ дружества, да помагатъ за развитіето на отечеството. Нъ сичкитъ разбиратъ и изпълняватъ ли своето назначеніе?

— Прѣзъ тѣзи дни замина за Римъ папскый посланикъ Г. Франги, който бѣше допѣлъ за работитъ на Арменокатолицитъ. На неговото трѣгваніе, отъ тука изьявленія на почетъ му са направихъ отъ странъ на католицитъ. Отъ тѣзи изьявленія най забѣлжително бѣше онова, което му направихъ католицитъ въ Кадикю. Защо то бѣше вечеръ, когато посланика трѣгнѣ, тѣзи добры овцы на свѣтлый отецъ направихъ въ кѣщата си и на скелата голѣмо освѣщеніе, на което отговори и вапора, като покачи различны знамена и огнѣве. Ако друго утѣшеніе не носи съ себе си, посланика нека занесе баремъ тѣзи въспоминанія. Тый ще го раздумватъ за сичкитъ несполуки да съедини Арменокатолицитъ и да ги вкара пакъ въ кошарѣтъ на главатарина на католичеството.

— Единъ Американецъ направилъ наскоро твърдъ важно за механикѣтъ откритіе. Той забѣлжилъ, че ако бы да са даде едно силно теченіе на въздуха, на парѣтъ или на водѣтъ и ако да са рѣзмѣси въ тѣзи вещества друго твърдо, като пѣськъ напр., то ще може да са пробіе дупка или да са истріе нѣкакѣвъ повърхность въ твърдъ кѣсо врѣме. Така едно изверженіе на парѣ, размѣсенѣ съ пѣськъ, пробило въ 25 минуты дупкѣ, единъ и половинѣ прѣстѣ дълбокѣ, въ единъ кѣсъ отъ кориндонъ (сжщѣ камѣкъ и толкози коравъ, колкото и алмаза).

— Единъ брукселскый вѣстникъ обнародва статистикѣ за Белгійскѣтъ търговитъ въ 1868, 69, 70 год. Ный земаме отъ тѣзи свѣдѣнія само онова, което са отнася до послѣднѣтъ години.

Внесенытъ стоки въ тѣхъ години възлазѣтъ до 1,760,000,000 франга. Отъ тѣзи стоки вѣтрѣ сѣ са истребили за 920,000,000 фр.; останѣлото е излѣзло на вѣнѣ прѣработено. Колкото до изнесенытъ стоки, тый възлазѣтъ до 1,521,800,000 фр., отъ които 690,600,000 сѣ за вѣтрѣшны стоки, а останѣлото за вѣншны прѣработены стоки.

Пристанѣли сѣ въ Белгійскѣтъ пристанища 5,658 корабли; а сѣ отплавали 5,150.

Отъ приведенитъ числа са види, че колкото развита и да е Белгійската промышленность, Белгія зема повече стоки, отъ колкото дава. Да нѣма неточность въ тѣзи числа?

Родолюбивитъ ГГ. Радъ Е. Тафровъ и Ивѣтъ А. Гайдарджійскый благоволихъ да подарѣтъ едно годишно теченіе отъ В. Турціѣ на женското училище въ Аджаръ.

НАРОДНЫ РАБОТЫ.

Въ послѣднѣ врѣе много выкове са подигналихъ срѣщу Приврѣмный Сѣвътъ на Българскій народъ. Съ другитѣ заедно выкаме и ний, защото ни бѣше длѣжностъ, като на българскы вѣстникары. Лошото като е лошо, ний не са забавихме да го покажемъ въ постѣпкитѣ на комисаритѣ. Ний не можахме да прѣминеми съ мѣлачнѣ тѣзи постѣпки, които ни задавахъ подозрѣние и страхове. Имаше въ поведѣніето на комисаритѣ стремленіе, които трѣбаше да са обяснятъ. Нѣ тѣхна милость не пріемихъ да дадѣтъ това обясненіе и еще повече утвърдихъ свѣта въ неговитѣ подозрѣнія. За таквози високомерно отнасяніе къмъ народа направихъ имъ са горчивы забѣлѣжки, а за необясненитѣ имъ намѣренія казахъ имъ са и нѣщо повече.

Като бѣхъ неправи въ самата основа на ново поченитѣ си опытванія — да търсѣтъ врата отъ вратата на царскій ферманъ, комисаритѣ направихъ и другъ неправдѣ — да работѣтъ въ името на народа безъ да му кажѣтъ, що вършатъ и за що го вършатъ. За таквози прѣнебрѣженіе къмъ правата и честитѣ на народа глѣчовѣ бѣхъ твърдѣ а умѣстны и заслужены.

Ний осждахъ лошото въ комисаритѣ съ другитѣ заедно; не можемъ обаче да не забѣлѣжимъ, че ний това правихме съ стегнитѣ и недоволю сѣрце. Заслужитѣ на комисаритѣ въ сѣко друго отношеніе и мыслѣта, че укоритѣ за настоящій случай не трѣба да падатъ само върхъ комисіитѣ, тѣзи двѣтъ мыслѣ произвождахъ въ насъ и въ нашитѣ чувства нѣкакво си възмущеніе. Ний устѣпахме, че при сичката виновность на комисаритѣ, тѣхната вина е несравнено по малка отъ винѣтъ на самый народъ, каквото вината на Наполеона въ сѣбраніето на Францъ е много по-малка отъ винѣтъ на народа, който го поддържаше и му допущаше това. Ний запитвахме сами себе си, за що сѣ дошли расотѣтъ до такъ степенъ и не намирахме другъ отговоръ освѣнъ то, че народа самичкѣ ги е докаралъ до тамъ. Като знаеме отъ исторіитѣ и отъ опытъ, че въ таквызи общы въпросѣ, въ таквызи народны дѣла, като нашій черковенъ въпросъ, не сѣ частнытъ лица, които имъ даватъ направленіе и характеръ, нѣ това сѣ обществата и народытъ; ний не можахме да не гледаме съ жалость на едностранный характеръ на выковѣтъ и на прѣсѣдѣтъ срѣщу комисіитѣ. Частнытъ лицамогатъ да правѣтъ само уклоненіе отъ главный пѣтъ на народнытъ; нѣ и посоката и уклоненіята на тѣзи работы сѣкога ще са опрѣдѣлитѣ отъ духа на врѣмето, отъ понятіята на народа; съ една думѣ отъ условіята на срѣдѣтъ, въ които ставатъ работытъ. Каквото мыслѣ влага врѣмето и срѣдѣта въ частнытъ лица, каквото възможности за уклоненія имъ прѣдставя, таквызи криволицы ще описватъ частнытъ лица въ воденіето на общитѣ работы.

Това като е тѣй, неправедно щѣше да бѣде да стоваряме сичкѣтъ винѣ върхъ комисаритѣ, а за народа да выкаме че е станѣлъ жертва на измами, че е излѣганъ, че е прѣдаденъ и пр. и пр. Никой не може да излѣже народа и да го направи жертвъ, ако самъ той не са направи такъвъ или не са остави да го направѣтъ. Ако въ сегашнытъ случкы той са докачи твърдѣ злѣ; ако сега той са не зачете и не са пыта за работытъ, които са касаѣтъ до неговитѣ черковно-духовны сѣдбы, вината не е у частнытъ лица, нѣ у самый народъ, у сичкѣтъ Българе. Както са покажѣтъ и както научишъ да са обхождатъ съ тебе, тѣй и ще са обхождатъ. Безъ да мыслѣ що може да го сполѣтъ отсетнѣ, безъ да покаже какъ-годи прѣсмѣтливость, народа остави сичкѣтъ си работы по въпроса на нѣколко души, остави ги безусловно. Чудно ли е сега, че отъ тѣзи хора нѣкои си поискахъ да са покажѣтъ чорбаджіи на народнытъ ни сѣдбы? Има ли тука нѣщо необыкновенно? Показалъ си са недостойнѣ да завъртишъ себе си — попоченѣли да та чевирдисватъ другитѣ. Самъ си си станѣлъ жертва, за що выкашъ на другитѣ?

Като не сме способны да станемъ стопаны на работытъ си и да ги водимъ въ надлѣжный пѣтъ, ний напущае тѣзи работы ни тука ни тамъ, оставяме ги на други рѣцѣ, които поискатъ да ги зематъ, и послѣ сѣдимъ отдалечъ та гледаме. Щомъ са наситимъ и на това, ний често са вдаваме на влеченіята на недовѣріето и почеваме тогава да

выкаме и да глѣчимъ за народны обыди, за народнѣ честь, за нарушеніе на народны правдыны, за прѣстѣпаніе на длѣжности и много друго. Така правимъ и въ голѣмытъ и въ малкѣтъ общы работы. Това е исторіята на читалищата ни, на дружествата ни, на общинитѣ ни, на комисіитѣ ни. Така, отъ голѣмото равнодушіе къмъ народнытъ въпросѣ, ний изеднахъ прѣминаваме на горѣщо участіе, което за злѣ честь не заминава прѣдѣлитѣ на выковѣтъ. Поприказваме, поглѣчимъ, пообвиняваме тогызъ и оногызъ — и толкози. Да са разглѣда дѣ и у кого е вината, кой е докаралъ лошото и чрѣзъ какво го е докаралъ, и да са тури край на злото, — за това твърдѣ-твърдѣ не са мыслѣ. Онова което трѣбаше да правимъ въ таквызи случаи, не го правимъ. Намѣсто да издиримъ има ли прѣдѣтелство и отъ иде то; намѣсто да са прѣчиствѣтъ лицата, които не са ползывать въ народното довѣріе (ако има таквызи), ний си оставаме съ выковѣтъ и съ сжщитѣ лица, за да имаме случай подыръ мѣсецъ пакъ да выкаме. Намѣсто да издиримъ дълбоко частнытъ лицамогатъ ли при условіята, при които са намиратъ както въ отношеніе на народа, тѣй и въ отношеніе на врѣмето и на властитѣ, — могатъ ли другояче да дѣйствуватъ и сегашнытъ имъ дѣйствія да ли не сме извикали ний самы; ний са благодаримъ да осждимъ лицата, да си подумаме нѣщичко за характерытъ имъ, и толкози.

Кажете сега по сѣбѣтъ, оправятъ ли са работытъ съ такъвъ начинъ? Показва ли народа съ това голо выканіе, че сѣзнава своитѣ правдыны въ черковнытъ си дѣла? Той наврѣмени показва желаніе да бѣде господарь на черковнытъ си работы, нѣ това желаніе си остава на думы и на книгѣ. Какъ да достигне това, той не познава или не умѣе да употреби добрыте и законнытъ средства за това. Той не знае и да покаже волѣтъ си на нѣколко комисари и да ги здържи въ прѣдѣлитѣ на тѣхнытъ длѣжности, и не ще може да го направи до тогава, додѣто той иска да бѣде господарь само отъ врѣме на врѣме, а другы пѣтъ не мыслѣ хичъ за това. Такъвъ господарь и самъ себе си отучава отъ господаруваніе и подчиненнытъ научава на непокорство. За да бѣдѣтъ въплѣно неговы, работытъ трѣба сѣкога да бѣдѣтъ въ рѣцѣтъ му — и въ добры и въ зли часове. Той трѣба да ги рѣководи чрѣзъ хора избрани отъ него, завѣсящы отъ него и плащаны отъ него. Да имаме комисари безъ заплатѣ и дори безъ помощъ въ най мужнытъ нѣща на тѣхнѣтъ службѣ и да искаме отъ тѣхъ покорность и не знамъ що, това е малко необмысленно, особенно когато понинуваніето на тѣзи хора завѣси отъ другы мѣста. Който иска службы и свои прѣдѣстѣтели, той трѣба да плаща не съ думы, а съ пары. Господаруваніето не е нѣщо само отъ правдыны: то има и длѣжности. Испълни ли са народа сичкѣтъ длѣжности, за да може да каже, че е наистинѣ господарь и да иске отъ сичкѣтъ си членове подчиненіе на общитѣ интересы и испълненіе на тѣхнытъ длѣжности.

Като съкратимъ горѣказаното и извадимъ заключеніята отъ него, то ще излѣзе, че ний самы сме довели работытъ до тамъ, дѣто са намиратъ днесъ и че голѣмата причина на злото е въ цѣлый народъ, а не само въ комисіи и въ частны лица. Каквото приготвяме на общото поле, таквози ще работѣтъ дѣйцѣтъ. Каквато е земята, таквози ще сѣбѣтъ работницѣтъ; и ний по добрѣ ще сторимъ да са заловимъ за исправленіето на работытъ съ дѣло, нежели съ выкове срѣщу частны лица. Народъ трѣба да работи и да работи, ако искатъ да върхѣтъ дѣлата по интересытъ на неговото цѣло. До сега той е работилъ много, за което ний го хвалимъ; нѣ остава му еще много да работи. До сега той е работилъ страдателно и са е опиралъ, когато сѣ искали да го потиснатъ духовно; сега настава врѣмето да са отнесе къмъ въпроса подѣятелно, съ работы положителны. Той трѣба да земе своитѣ работы въ своитѣ рѣцѣ; да ги слѣдва стѣпка по стѣпка; да си управлява поведѣніето съ общитѣ ползѣ, която е неговата; да управи дѣлата на своитѣ прѣдѣстѣтели въ сжщитѣ пѣтъ и да не имъ допусти никакво уклоненіе; да има истоянно споразумѣніе между различнытъ части на отечеството и да са обяснятъ по-добрѣ народнытъ интересы по черковнытъ работы, за да не ставатъ играчкы на тогози и оногози и да сѣаглюкуватъ другояче, на Пловдивъ, другояче на Русчукъ; да са не отрича отъ онѣзи

жертвы и трудове, които сѣ нужны за нарежданіето и до искарваніето на неговото черковно-духовно зданіе; да са стекѣтъ прѣдѣстѣлитѣ да изразятъ народнытъ честитія и народнытъ желанія на новото министерство; да попросѣтъ у добреніето на устава и да го утвърдѣтъ съ своитѣ подписы. Това сѣ най-близкѣтъ и неотложнытъ длѣжности на народа. Ако ги направи, сичко ще иде добрѣ и нашитѣ работы ще получатъ еднѣ опрѣдѣленность, коѣто не сѣ имали до сега; ако не го направи, по вѣтъра ще выка и ще осждава комисіи и комисари, вѣстници и вѣстникары, владыцы и калугеры. Ако народа е небрѣженъ къмъ самы себе си, другитѣ немогатъ да го зачитѣтъ твърдѣ много.

Комисаритѣ сѣ были сѣкога готовы да послушатъ народный гласъ, каквото направихъ и въ послѣднѣ врѣме, нѣ и този гласъ трѣба да бѣде помѣжкы, по-осмысленъ, по-единодушенъ.

СѢКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

— Онзи день въ Сѣботѣ нашитѣ владыцы и нѣкои отъ Комисаритѣ ходихъ при Н. В. Великий Везиръ, нѣ пакъ не бѣхъ честиты да видѣтъ Н. Высочество. Казали имъ, че той не слѣзѣлъ тоя день на Портѣтъ.

— Тѣхно Прѣсвѣщенство Г. Иларіонъ Макаріополскій и Г. Паисій Пловдивскій посѣтихъ онзи день въ Недѣлѣ Н. С. Вселенскій Патріархъ. Тѣхно Прѣсвѣщенство бѣхъ призваны отъ Патріарха, нѣ за що. ний не можемъ да знаеме.

— Въ настроеніето на мыслѣтъ на комисаритѣ са забѣлѣжва едно промѣненіе къмъ странѣтъ на народа и къмъ сѣхраненіето на 10-й членъ въ Фермана. Нѣ не е ли малко късно? Да кажемъ веднажъ благодаримъ са съ това и това, а сетѣ пакъ да искаме сичко, това не е по мѣжкы; кой-то дава ще гледа първото, а не второто ни утвърженіе.

— Бързае да поправимъ еднѣ погрѣшкѣ, коѣто сме сторили безъ да щемъ. Ученицѣтъ, за които говорихме, че си приказвахъ за чинове и мѣсечины, не были отъ медицинското училище нѣ отъ военното. Това трѣба да са поправи; защото ученицѣтъ отъ Медицинското училище искатъ да кажѣтъ, че съ думытъ си ний сме искали да ги докачимъ и даже да ги онеправдимъ. Ний ще имъ кажемъ за успокоеніе, че нашитѣ думы са отчосѣхъ на онзи тѣсенъ духъ, който кара повечето ученицы да мыслѣтъ и говорѣтъ за чинове, намѣсто да са погрѣжѣтъ и да са приготвятъ и за граждане.

— Научаваме са, че въ Едрене станѣли новы затварянія на Българе. Подыръ прочитаніето на онѣзи лѣжливы писма, че ужъ Българетѣ са спогодили съ патріаршіатѣ, Гръцкѣтъ владыка са заловилъ да сѣбира правдынытъ си и позатворилъ много хора, които не щѣли да му плащатъ. — Накаждѣ отиваме? Прѣли нѣколко години това не ставаше въ Едрене. За що сега поченѣ пакъ да става? За що са повѣрихъ годинитъ прѣдъ въсточный бой? — За что сме никаквы хора и са прѣвождаме прѣдъ сичко, дори и прѣдъ сеизытъ на владыкѣтъ; за что не знаеме дѣ да са оплачемъ и какъ да искажемъ нашитѣ болкы.

— Говори са за ново бунтуваніе въ Ливанскѣтъ горы и то повечето въ вѣншытъ вѣстници. Казуваѣтъ че по тѣзи мѣста фанатизма пакъ са развивалъ между Турцѣтъ и христіанетѣ; нѣ до колко е това истинна, ний не можемъ да утвърдимъ.

— Сичкѣтъ вѣстници го казахъ, нека го кажемъ и ний. Минѣлата недѣля са издигнѣ на чинѣтъ фериѣ царскій сынъ Юсуфъ-Изединъ ефенди. Отъ тогава той посѣщава ежедневно министерството на войнѣтъ и испълнява тамъ дѣлата на своитѣ новы длѣжности, казуваѣтъ вѣстницѣтъ.

ОТЪ РЕДАКЦІИТѢ.

Г. г. * въ Шуменъ: пишете ни колко листа да ви проваждаме и кога ще получимъ стойностьтъ имъ.

Г. * въ Силистрѣ: проваждаме ви 6 листа; какъво направихте, настанихте ли ги?

Г. Манчевъ въ Пловдивъ: до колко листа отъ Турціѣ можете расправи по вашитѣ мѣста?

Г. П. Ганевъ въ Сливенъ: внесете стойностьтъ на листа си.

